

FOTO MORTEN KRØGVOLD

Balladen om Hanna Kvanmo

Av Håvard Rem

Din far, han var hotellgutt
Løp for kost og losji
Medlem av Ungdomsfylkinga
i Det norske Arbeiderparti
Din mor var altnuligjente
Jobbet mange slags skift
De bodde på hver sin hybel
En stund var de til og med gift

Du satt på biblioteket
når det var skolefri
Leste om slaget ved Solferino
i atten femtini
Drømte om å bli lege
Fikk kommunalt stipend
Men realskolen ble kaserne
før du fikk begynt på den

Da krigen kom, var du fjorten
Din mor var hissig og blakk
Hvor vanskelig var det å velge
mellom sult og folkesnakk?
Noen bygde flyplass
Andre plukket lus
Som lønn fikk dere et kjellerrom
i Wehrmachts forsyningshus

De kom når du var sovnet
Et barnerom uten dør
Din mor og en venninne
ble skjenket på likør
Du memorerte gloser
og lot som om du sov
Du lærte krigens tungemål,
men aldri krigens lov

De hilste ikke på deg,
gode Harstad-folk,
når du gikk til Kommandanturet
som sekretær og tolk
Men da du flyktet byen,
tok du drømmen med:
Å pleie de mange sårede
på slagmarken et sted

Du tok et Røde Kors-kurs
Atten, gløgg og brysk
Du greide opptakskravet
Du var så god i tysk
Du stelte skadde fra Luftwaffe
og lengtet sjelden hjem
Du flyktet fra Berlin
en vårnatt i førtifem

Med freden ble du internert
i nesten to års tid
Så dro du fra Hamburg til Harstad,
spent og høygravid
Dommen sa så lite
om hvorfor, hvor og når:
Åtte måneder innenfor
Ti år utenfor

Ti år uten stemmerett
Snart kom det et brev
fra lederne i Røde Kors
langt nede i Genève
De skrev at Folkeretten
ble sørgelig forsømt
hvis Norge, bare Norge
fikk feltsøstrene dømt

Du anket og unngikk fengsel
Snart sto du femtittallsbrud
Husmor i Mo i Rana
Ti års stemmeforbud
Leste ved kjøkkenbordet
Artium som preseterist
Mann og tre søte småbarn
Lærer i tysk til sist

Så ble du valgt inn på Tinget
og nye år uten ro
da fjernsyn og presse åpnet
for landssvikoppgjør nummer to
Du valgte den forreste benken
fra Kalbakken og ned –
med ryggen mot veggen og blikket
mot dem som du reiste med

En middag på åttitallet
i Drammensveien 1
Du rettet på luggen og brillan
Gjorde deg fotogen
Folkedronninga smilte
Kong Olav, du og han –
utropt til landets mest beundrede
kvinne og mann

Jeg så deg iblant i Arendal
mot slutten av ditt liv
Blikket var både mørkt og mykt
selv om gangen var blitt litt stiv
Men selv i den smuleste skjærgård
kan det bli nordnorsk vær
Og da var det få som uten frykt
kom Hanna Hansen nær

Selve grunnlaget for Røde Kors ble lagt av Henry Dunant på slagmarken i Solferino i 1859: Å gi hjelp til ofre i krig – uansett hvilken side de tilhører. Det er nøytraliteten og uavhengigheten som har gjort organisasjonen i stand til å utføre nødhjelp der ingen andre har sluppet til. Røde Kors har også et internasjonalt mandat til å overvåke at stridende parter respekterer regler i krig.

Gjennom 150 år har organisasjonen berørt millioner av menneskers liv. Forfatter Håvard Rem har satt ord på den gripende historien til Hanna Kvanmo. Du finner flere historier og mer om Røde Kors på www.rodekors.no

På ofrenes side i 150 år